

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT

**Aquesta transcripció està pendent de
verificació i correcció. Pot contenir, doncs,
errades de fidelitat i incorreccions
lingüístiques i no es pot considerar
com una publicació oficial**

Sessió núm. 3 / CIADGAIA / 1.12.2025

Doc. Q:\D18\R440Transcripcio\CIADGAIA\03CIADGAIA\

Fitxer 03CIADGAIA1

XV legislatura · quart període · sèrie C · número ****

**Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la
Infància i l'Adolescència**

Sessió 3, dilluns 1 de desembre de 2025

Presidència de l'I. Sr. Jordi Riba Colom

Sessió 3 de la CIADGAIA

La sessió de la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (CIADGAIA) s'obre a ****. Presideix Jordi Riba Colom, acompanyat de la vicepresidenta, Ana Balsera i Marín, i de la secretària, M. Àngels Planas i Crous. Assisteix la Mesa el lletrat Ferran Domínguez García.

Hi són presents [Mónica Ríos García](#), pel G. P. Socialistes i Units per Avançar; [Ennату Domingo i Soler](#), pel G. P. de Junts; [Joan Ignasi Elena Garcia](#), pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; [Montserrat Berenguer Messeguer](#), pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; [María Elisa García Fuster](#), pel G. P. de VOX en Cataluña; [Núria Lozano Montoya](#), pel G. P. Comuns; [Maria Pilar Castillejo Medina](#), pel G. P. de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, i [Rosa Maria Soberana i Bonet](#), pel G. Mixt[membres comissió].

Assisteixen a aquesta sessió [assistents].

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença d'una representació del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 357-00945/15). Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Compareixença.
2. Compareixença d'una representació del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 357-00946/15). Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Compareixença.
3. Compareixença d'una representació del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 357-00947/15). Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Compareixença.
4. Compareixença d'una representació del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya davant la Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (tram. 357-00948/15). Comissió d'Investigació sobre l'Activitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Compareixença.

El president

Molt bé, molt bon dia.

Compareixences

357-00945/15, 357-00946/15 i 357-00948/15

Comencem, repetirem, ràpidament, o explicarem, ràpidament, el funcionament d'aquesta sessió. En primer lloc, donar la benvinguda als senyors i senyores compareixents. El funcionament de la comissió consistirà en una intervenció per part de cadascun dels tres col·legis, que avui agraïm la seva presència i la seva compareixença, el Col·legi d'Educadores i Educadors, el Col·legi Oficial de

Pedagogia i el Col·legi Oficial de Treball Social, per un temps màxim de quinze minuts en les seves intervencions.

I, tot seguit, es procedirà un torn d'intervenció, per formular les seves opinions o preguntes als compareixents, per part de cadascun dels grups parlamentaris per un temps màxim de cinc minuts.

Explicar al conjunt que en les comissions d'investigació els representants dels grups parlamentaris és d'un membre per cada grup parlamentari. Això explica, diguem-ne, que no hi hagi la presència que hi ha en altres tipus de comissions legislatives de diputats i diputades, sinó que són els representants de cada grup.

Per tant, sense més, si els hi sembla, començaríem, doncs, l'ordre del dia. Donar, insisteixo, la benvinguda al senyor Damas Vidal Cortés, del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya, a la senyora Maribel Mateu i la senyora Pilar Morral del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya i a la senyora Eva Giralt Padilla, compareixent en nom del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya.

Doncs sense més, si els hi sembla, comencem amb les intervencions. En primer lloc, senyor Damas Vidal, quan vostè vulgui, té la paraula. I, abans, doncs reiterar l'agraïment a tots vostès per avui ser aquí al Parlament compareixent en aquesta comissió.

Moltes gràcies.

Damas Vidal Cortés (representant del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya, en qualitat d'expert)

Bé, bon dia a tothom. Primerament, volia fer una menció a les educadores socials i educadors socials que treballen en l'àmbit d'infants i joves tutelats. Acostuma a ser la primera feina quan surten de la facultat i, en molts casos, canvien de lloc de treball al cap de poc temps. A més, és un lloc on acostumen a haver-hi moltes baixes, ja sigui per estrès, depressió o ansietat, i per això ens hauríem de preguntar si des de les facultats es prepara prou bé els estudiants per treballar amb infants i adolescents.

Des del Col·legi d'Educadors i Educadors Socials de Catalunya veiem necessari que es faci una avaluació de riscos psicosocials per totes les educadores i educadors socials que exerceixen la seva professió en centres on s'acollonen infants tutelats.

I centrant-nos en els propis infants, pensem que aquests haurien d'estar al centre de totes les decisions que els afecten. Hauríem de canviar l'enfocament assistencialista per un enfocament de protecció i promoció dels drets dels infants. És important que hi hagi una implicació de la comunitat i de totes les professionals que treballen amb infants, tals com mestres, metges, entrenadors o monitors de lleure, per detectar possibles casos d'infants amb risc social. Així es podrà actuar al més aviat possible i es podran prendre les mesures necessàries per assistir a l'infant.

De la mateixa manera, s'haurien d'analitzar les causes de les disfuncions que s'hagin pogut donar en la cura de l'infant. Sempre que sigui possible, s'hauria d'actuar i treballar conjuntament amb les famílies de l'infant o adolescent en risc social. Hem d'implicar les famílies en la cura i educació dels infants que tenen el seu càrrec.

I és aquí on s'ha d'abocar tots els professionals, des dels equips d'atenció a la infància i l'adolescència, els EAIAs, a la comunitat educativa, als serveis socials i als professionals de la salut pública.

En cas que es valorés que un infant no pot estar amb la seva família, l'ideal és que pugui ser acollit en una família aliena, sense que això suposi una pèrdua de contacte amb la família d'origen, si es creu convenient.

La recerca i l'augment de famílies d'acollida ha de ser una prioritat per a l'administració pública. Per tant, s'han de prendre totes les mesures perquè això es pugui materialitzar. S'ha de fer una recerca activa de famílies acollidores, explicant molt bé el que implica acollir un infant i donant totes les facilitats i el suport necessari a aquestes famílies. Hi ha d'haver una comunicació i un acompanyament constant per tal que les famílies d'acollida puguin tenir cura de l'infant que tenen al seu càrrec de la millor manera possible.

També s'hauria de promoure les famílies col·laboradores, per tal que l'infant, que ja viu en un centre tutelat, pugui passar un temps fora del centre en un entorn més normalitzat.

Aquí voldria fer un incís en el nombre de places dels centres? Seria adient que existissin centres amb un màxim de vint places. Això afavoriria la convivència entre els infants i aquests rebrien una atenció de més qualitat per part de les educadores i educadors que els atenen.

Fitxer 2

Una altra de les prioritats que hauríem de tenir en compte és la salut mental. Molts dels infants i joves que s'atenen als centres pateixen alguna malaltia o trastorn mental.

Per atendre aquests infants disposem dels centres de salut mental infantil i juvenil i, tot i reconèixer la seva feina, creiem que no hi ha prou professionals per poder tractar els infants que ho necessiten. A més, caldria una formació específica en salut mental per als equips educatius per procurar una millor atenció als infants que atenen.

I pel que fa referència a la gestió i les possibles irregularitats comeses per alguns centres, cal prendre les mesures que calguin per tal que tots els centres compleixin l'encàrrec que se'ls encomana, que no és altre que la guarda dels infants i adolescents tutelats per la DGPPIA. Per això s'hauria d'augmentar el nombre d'inspeccions als centres, incidir que es faci un ús correcte dels recursos econòmics, que serveixen per atendre les necessitats dels infants i joves tutelats.

Voldríem fer un apunt a la situació en què es van trobar molts joves extutelats, a qui se'ls reclamava de retornar les prestacions que havien de retornar per part de la Direcció General de Prevenció i Protecció a la Infància i Adolescència.

És clar que aquestes prestacions s'han de rebre quan siguin necessàries i han de ser una ajuda puntual fins que el jove o la jove pugui ser independent econòmicament. És feina, però, de la mateixa DGPPIA valorar i fer un seguiment acurat d'aquestes prestacions econòmiques.

Hem de tenir en compte les dificultats que tenen aquests joves extutelats i donar-los el suport necessari per tal que es puguin desenvolupar plenament a la societat on viuen. Per això és important que es puguin continuar formant o que puguin accedir a una feina el més aviat possible. D'aquesta manera podran adquirir l'autonomia necessària per poder prescindir de l'ajuda de l'administració pública.

En aquest sentit, des del Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya, condemnem qualsevol actuació que contradigui els principis deontològics i ètics de la nostra professió. Denunciem que en aquests casos s'estan vulnerant els drets

fonamentals de joves en situació de desemparament. I animem les institucions professionals i la ciutadania a utilitzar els canals oficials per comunicar situacions que consideren inadequades o contràries a la nostra ètica professional, amb l'objectiu de garantir una resposta adequada i la millora constant del nostre exercici professional.

Valorem positivament les auditories externes que es volen dur a terme per identificar mancances estructurals i que promogui els canvis necessaris per garantir un sistema de protecció a la infància que sigui realment segur, transparent i centrat en els drets dels infants.

També voldríem esmentar el cas de violència sexual soferta per una menor tutelada. Per tal que aquest fet no es repeteixi, cal una protecció preventiva, comunitària i centrada en el dret. Calen educadores socials als serveis socials, als centres educatius, als projectes de lleure educatiu, en les activitats esportives i en els espais de participació infantil i juvenil.

També valorem positivament la implementació de l'esforç de les Barnahus per atendre infants que hagin estat víctimes de violència sexual, un recurs molt necessari que prescindeix de la figura de l'educadora social i que reivindicuem que es pugui incorporar els equips multidisciplinaris que hi treballen.

Per concloure, creiem que és imprescindible que es reforcin els mecanismes de supervisió, avaluació i transparència. No podem continuar funcionant a base d'emergències. Cal revisar i repensar el model amb la participació de tots els agents implicats i escoltar la veu dels propis infants i adolescents.

La reforma de la DGPPIA, amb la creació de dues subdireccions, la de prevenció i la de protecció, va en la línia correcta per millorar l'atenció a la infància en risc social, però això s'ha de traduir en mesures concretes.

També valorem positivament traspasar les competències de les contractacions dels centres i la gestió de les ajudes econòmiques de la DGPPIA al Departament de Drets Socials.

Una altra mesura que veiem amb bons ulls per a la desinstitucionalització dels infants i adolescents és la voluntat d'incorporar 243 educadores i educadors socials als

EAIA fins al 2027. Això es demostrarà, però, quan es posin xifres als nous pressupostos de la Generalitat de Catalunya. Aquesta mesura, junt amb la potenciació de l'acolliment, són les mesures claus per treballar des de la prevenció.

Finalment, anomenaré les reformes que proposa el Col·legi d'Educadores i Educadors Socials per a la millora d'atenció als infants, adolescents i joves atesos per la DGPPIA.

Concretar les mesures adients per a una reforma estructural del sistema de protecció de la infància. Revisar els protocols d'actuació i coordinació entre serveis, escoles, esports, sistema de salut, CSMIJ, EAIA. Millora en el control públic de la gestió de recursos i serveis. Garantir la igualtat d'oportunitats per als infants i adolescents tutelats. I, per últim, millorar les condicions laborals a totes les educadores i educadors socials que treballen en el sistema de protecció de la infància.

El president

Moltes gràcies. Senyor Damas Vidal. Tot seguit, en nom de..., i representació del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, intervindran la senyora Maribel Mateu Gomà i la senyora Pilar Morral Garcia per un temps, com dèiem, de quinze minuts. Quan vostès vulguin, tenen la paraula.

Pilar Morral Garcia (representant del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, en qualitat d'experta)

Gràcies. Perdoneu la veu. Fem aquesta compareixença en representació de la Vocalia i de la Comissió de Pedagogia Social, del COPEC, del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, i volem aportar anàlisi i reflexió i també un recull de recomanacions i propostes del sistema de protecció a la infància.

En resum una mica de la participació del COPEC en el període 2011 i 2025. Partim del 2011, en el qual és un moment de crisi socioeconòmica i ja, des de llavors, ja participàvem a l'Observatori dels Drets de la Infància i del foment, formant part d'aquesta des d'un principi.

El 2015 i 2016 es passa per un increment notable de joves migrants sense referents familiars, amb les reunions de les taules d'emergència per trobar sortides residencials.

El 2020, l'etapa de la pandèmia, impacta en el risc intrafamiliar, atenció als joves extutelats i es tensiona els centres residencials, que es troben confinats.

A partir d'aquesta època, participem en les taules de configuració del PESS, Pla Estratègic de Serveis Socials, amb el Departament d'Afers Socials, que es deia llavors. És una època en què els menors tutelats es dupliquen fins a l'actualitat.

El 2024 es participa en les reunions de revisió de la cartera de serveis socials, la Taula Tècnica Sectorial d'Infància i Joventut, entre d'altres taules tècniques. I aquestes queden interrompudes per un canvi de Govern.

A l'any 2025, surten diverses notícies sobre la situació de desprotecció als mitjans de comunicació.

Al maig del 2025 participem en la reformulació de la DGAIA per la DGPPIA, en la revisió del model de centres residencials d'infants tutelats, conjuntament amb els quatre col·legis professionals de camp social, aquí representats, almenys tres.

Poc abans, el Departament de Drets Socials havia creat nou equips FUD, Famílies d'Urgència i Diagnòstic, ubicats als centres d'acollida, en el qual no va estar contemplada la figura del pedagog, i aquí vam manifestar el nostre descontent.

A banda de continuar... Bé, en aquest interval de temps, sí que hem de dir que hi havia diversos canvis de govern i, per tant, línies de treball diferents, perquè cada vegada que canvia un Govern es parteix moltes vegades de zero o, per altra banda, pot ser que s'implementi els equips previstos d'altres anteriors mandats, com, per exemple, l'equip FUD, sense una revaloració de la seva optimització.

A banda de continuar pendent la revisió de la cartera de serveis socials, també queda pendent el llibre blanc de les professions. Anteriorment, també en altres governs es va postergar.

Al respecte, el COPEC sí que ha realitzat el compendi 1 i 2, en el qual intenta contemplar les funcions diferencials del pedagog com a disciplina diferencial, però alhora que intersecciona amb el camp social dintre del que és la intervenció interdisciplinària.

Posant el focus en les millores i aportant propostes, les causes d'entrada en el sistema de protecció detectades poden ser la negligència en pautes educatives

inadequades, la violència verbal i física intrafamiliar i els abusos sexuals intrafamiliars, entre d'altres tipus de maltractaments. La proposta que fem seria que cal una incidència en l'acompanyament ferm en les competències parentals, acompanyament als infants ampliant la metodologia d'intervenció.

Entre aquestes, destaquem el grup GRISIJ de recerca de la Universitat de Barcelona, de la Facultat d'Educació, en el qual s'està treballant per aquestes metodologies, tant d'intervenció en metodologies de prevenció com de reunificació familiar.

El sistema de protecció no només ha de valorar la situació de cada menor atenent a la pròpia singularitat, sinó que també ha de procurar la millor solució en benefici del seu interès i necessitat cognitiva, emocional i de socialització.

Aquí la proposta seria que, en cas de desemparament de menors, és important una màxima i millor protecció, i aquesta no passa per l'adaptació dels infants i adolescents als recursos existents, sinó que seria al revés, cal que es despleguin els recursos que els infants i adolescents requereixen. Per exemple, el desemparament que implica a vegades una alternativa, que implica sempre una alternativa a la família i que, en primer lloc, s'hauria de procurar un acolliment en família extensa o aliena. En cas de no existir l'extensa, tampoc ens trobem que no n'hi ha de famílies alienes i, per tant, no s'acaben complint les mesures prioritàries, protectores, segons la llei LDOIA.

En cas d'institucionalització, els centres també haurien de mantenir els germans junts per no fragmentar les famílies ingressant germans en centres diferents per manca de recursos aliens.

Es detecta que la institucionalització augmenta, no només per la detecció de més situacions de desemparament i l'augment del risc greu en l'etapa d'adolescent, sinó també per la manca d'alternatives d'abordatge primerenc des de la base, és a dir, serveis socials bàsics i el SIS, servei d'intervenció socioeducativa, també per la manca de famílies alienes, d'acollida alienes.

La proposta seria, per reduir la tendència a la institucionalització dels menors d'edat, cal promoure l'acolliment familiar, la diversificació de models residencials i més prevenció de la situació d'alt risc.

La intervenció primerenca de situacions de risc lleu des dels serveis socials bàsics inclou la figura ja del pedagog, ja recollida en la cartera de serveis socials en el Codi 115, amb tasques d'assessorament i d'intervenció directa, entre d'altres.

També cal el desplegament de la llei LDOIA, que encara, després de quinze anys, com, per exemple, hi ha aspectes encara a implementar com, per exemple, els nous centres oberts, que són els CIS, en tot el territori català.

Els joves migrants sense referents familiars sovint acaben representant un nombre elevat d'ingressos institucionals en no disposar de referents familiars i solen patir una manca d'agilitat burocràtica per la seva integració social.

Proposta d'acompanyament integral, tant idiomàtica, formativa, jurídica i d'inserció laboral. Ens trobem també en situacions de necessitat de resposta de l'administració judicial de les que no caldria la intervenció de serveis socials bàsics i especialitzats, ja que poden produir un impacte major. La proposta seria comunicació àgil entre els equips judicials, fiscalia, Mossos d'Esquadra i sistema de protecció. Implicació del jutjat fiscalia de menors en la col·laboració entre les famílies i coordinació amb els equips.

El treball en el camp social no es pot entendre integral sense una bona intervenció interdisciplinària de les quatre disciplines. En aquest sentit, val a dir, a banda de l'EIA, els ETCA, els equips tècnics dels centres d'acollida, i les cases d'infants, a la resta d'equips no està garantida la inclusió de la pedagogia. No hauríem d'entrar en la paradoxa que el nen i nena que surten de les famílies per manca de protecció i s'espera que els centres puguin protegir realment, seria una paradoxa que, realment, els centres de protecció o els sistemes de protecció en general no estiguin reforçats interdisciplinàriament i, per tant, cal millorar les condicions d'aquests.

La proposta seria, cal complir amb la cartera de serveis socials en la relació de la inclusió també del pedagog als serveis socials bàsics per fer una prevenció primerenca i en el SIS, en el programa que va establir la Generalitat.

D'altra banda, la pedagogia hauria de formar part també dels equips especialitzats de #14.04, l'ICIF i el SIFE –el SIFE, a l'Ajuntament de Barcelona, ja hi és contemplat–, els CRAE i els centres residencials de protecció de menors i els punts

de trobada. En aquest sentit, s'hauria d'aclarir qui dissenya, qui pot proposar perfils professionals a través del contracte programa.

Proposar i seguir el sistema equitatiu entre els professionals del camp social que eviti biaixos i quedi incomplet en l'interdisciplinar i en tots els equips de protecció per donar entre tots una bona atenció.

Maribel Mateu Gomà (representant del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, en qualitat d'experta)

Centrar-nos en el moment actual de la nova Direcció General de Prevenció i Protecció a la Infància i a l'Adolescència, la DGPPIA, seguir la nova directriu de la DGPPIA, aquesta marca d'entrada de la prevenció com la gran fita a assolir. Hem de dir que aquest ja era un dels objectius desitjats i demanats pels professionals del camp social i amb veu dels col·legis professionals.

La...

Fitxer 3

...prevenció hauria de ser planificada i no reactiva a una necessitat de renovació de la DGAIA.

Per tant, nosaltres proposem que l'impuls de la prevenció com una nova línia central ha d'estar enfocada a diferents nivells. Una prevenció primària que ha d'actuar des de la intervenció bàsica dels serveis socials, reforçant els professionals i creant equips interdisciplinaris que treballen les competències parentals, des del risc lleu a l'atenció universal. I la intervenció des dels SIS amb equips de quatre professionals, on la pedagogia és bàsica per a la intervenció escolar i social en la infància i formativa amb els pares.

Després tenim la prevenció secundària o terciària, en el nivell de risc moderat o greu, que cal abordar-la des dels serveis socials, conjuntament amb l'EAIA, els serveis especialitzats i els recursos de protecció suficients per garantir la protecció dels infants i adolescents de Catalunya. El que sustenta la intervenció dels equips especialitzats dels EAIA és el document de bases del Servei dels Equips d'Atenció a la Infància i Adolescència de maig de 2010.

I, d'altra banda, també ens trobem que l'actuació en situacions de risc està establerta amb el protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya, que és de 2017. Per tant, proposem actualitzar tots aquests documents, ja que es troben desfasats i no recullen la realitat actual.

Les intervencions estructurades requereixen d'una implementació de metodologies adients per a l'assoliment dels objectius proposats. Per tant, cal incloure metodologia centrada en la parentalitat positiva i metodologia per a la reunificació familiar dels infants tutelats.

Per ambdues situacions, cal un fort acompanyament sociopedagògic i participatiu de les famílies, del seu procés d'aprenentatge des de la identificació del problema, la relació amb aprenentatges significatius, l'assimilació i la cerca de recursos pel canvi i la implementació de la millor resolució del problema. És bàsic sostenir aspectes positius de les competències parentals per introduir canvis de millora amb actitud participativa de la pròpia persona.

No hem d'oblidar els professionals del camp social. Aquests s'han de cuidar a través de condicions laborals adients, d'aportar-los formació i de la cobertura de les ràtios necessàries. És per això que proposem que la formació sigui necessària per aconseguir la professionalització de les disciplines del sistema de protecció i també parlem de formació continuada, com, per exemple, en riscos digitals, models educatius parentals, així com formació en ètica i codi deontològic d'actuació professional.

D'altra banda, tampoc voldríem oblidar-nos de crear un protocol d'actuació que empari els professionals i els protegeixi dins la seva intervenció.

Per últim, dir que la reforma estructural de la DGPPIA és necessària, però amb una avaluació prèvia adient. No es pot intervenir sense saber que la intervenció és rigorosa, rellevant, que s'ajusta a les necessitats reals de la població que s'atén i als subjectius definits. S'ha de poder sustentar la intervenció en evidències per tal de poder fomentar-la, no només de forma teòrica, sinó empírica.

Per tant, considerem que cal instaurar avaluació per optimitzar la tasca dins el sistema de protecció i que aquesta repercuteixi en el major canvi, que doni seguretat als professionals en el que fan i que els apoderi com a professionals, ja que aportarà

certesa que el que es fa és rigorós i portarà majors èxits a les persones a les que s'atenen. L'avaluació permet conèixer les necessitats reals del sistema de protecció, per tal de dotar de professionals i de recursos el mateix, professionals on realment siguin necessaris i recursos que responguin als objectius concrets d'intervenció.

En conclusió, en relació a la valoració de la situació global d'aquest període 2011-2025, destaquem que el COPEC és convocat a participar de les taules de treball de la DGAIA i ara DGPPIA, reflexionant i fent arribar propostes amb la finalitat de millorar la qualitat de l'atenció, reforçar la prevenció, incrementar la protecció i garantir els drets en el desenvolupament integral dels infants. Considerem, però, que caldria que es traduïssin les propostes en accions reals.

La DGAIA ha estat un servei imprescindible però desbordat entre les dates 2011 i 2025. I parlem d'un esgotament estructural davant del qual manca metodologia ecològica i molta avaluació sobre les intervencions, ja que, per contra, s'acaba fent el mateix de sempre i es cau en els mateixos per anys. Es requereix una gran capacitat dels professionals de les quatre disciplines per atendre situacions extremes. És per això també que calen condicions de treball adients, de formació i de supervisió.

El COPEC participa en la professionalització i especialització formant i acreditant els professionals de la pedagogia social per disposar d'eines específiques i avaluació aplicada a la pràctica.

Les solucions no passen per respostes ràpides perquè poden caure en biaixos. Si augmenten el nombre d'infants desamparats, manquen recursos de protecció com famílies alienes, centres residencials de diverses tipologies i, sobretot, manquen recursos humans, aquesta situació no es soluciona en prometre tres-cents professionals més si aquests no es destinen a cobrir equips equitatius a les quatre disciplines.

I en aquesta decisió no val estalviar recursos econòmics quan aquí resulten ser la inversió necessària i el bon ús dels mateixos per fer un sistema viable, més flexible, efectiu, eficaç i eficient.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies. Tot seguit, en representació del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, té la paraula la senyora Eva Giralt Padilla, quan vostè vulgui.

Eva Giralt Padilla (representant del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, en qualitat d'experta)

Bon dia, bon dia a totes i a tots, senyors diputats, diputades i entitats representants que m'han acompanyat aquí.

Permeteu-me començar agraint sincerament que s'hagi comptat amb el Col·legi de Treball Social per participar en aquesta sessió. Per a nosaltres, poder aportar la nostra visió tècnica i professional en aquesta seu parlamentària no és només un honor, sinó una responsabilitat que entenem com a crucial.

Som plenament conscients que el motiu que ens reuneix aquí és complex. Us compartirem l'anàlisi que, des del nostre punt de vista, ens ha portat fins a una situació marcada per anomalies i per la sensació generalitzada de crisi en el model de protecció a la infància.

Des del Col·legi, la nostra voluntat avui no és buscar culpables individuals, sinó intentar explicar les dinàmiques estructurals que, al llarg dels darrers quinze anys, ens han conduït fins aquí. Si analitzem amb calma el període que va des de 2011 fins a 2025, veurem que no estem davant d'un fet aïllat, sinó d'un esgotament progressiu d'un model.

M'agradaria estructurar la meua exposició en cinc grans eixos que ens ajudarien, entenc, a entendre el per què d'aquesta situació i, a partir d'aquí, els desgranaré. Parlaré de DGAIA i no de DGPPIA perquè parlaré en passat, eh? I fins que no arribem a ara, parlaré de Direcció General d'Atenció a la Infància.

En primer lloc, hem de parlar de governança. És molt difícil, per no dir impossible, consolidar un sistema de protecció robust quan la direcció política i tècnica canvia constantment. Des del Col·legi hem observat amb preocupació una alta rotació en els càrrecs de responsabilitat. Si mirem les dades, entre 2011 i 2025 la DGAIA ha tingut fins a vuit directors i directores generals diferents. Això suposa una mitjana de permanència en el càrrec de menys de dos anys. Hem vist passar diferents perfils i

sensibilitats, des de la senyora Soler fins al senyor Muñoz, passant per molts altres, i cadascun d'ells ha hagut de respondre a contextos molt difícils.

Aquesta inestabilitat també s'ha donat a les conselleries, amb set consellers diferents en aquest mateix període.

Què comporta això a la pràctica? Doncs que es fa molt difícil mantenir una continuïtat estratègica. Sovint, cada nou equip arriba amb la voluntat de fer un canvi profund o impulsar noves línies, però la manca de temps i d'estabilitat pressupostària impedeix que aquestes reformes arrelin i es consolidin.

A més, hem partit d'una paradoxa normativa. Catalunya va aprovar l'any 2010 la Llei dels Drets i les Oportunitats en la Infància i l'Adolescència, la LDOIA, una llei valenta i avançada, però, lamentablement, hem trigat més de deu anys a tenir un reglament general que la desplegués de manera efectiva. Hem estat treballant amb un marc legal de primer nivell, però sense eines reglamentàries i els recursos necessaris per fer-lo realitat.

El segon punt és entendre la pressió a la qual s'ha sotmès el sistema i com s'ha gestionat. Estem davant d'un sistema desbordat i gestionat des de l'emergència. No podem obviar que la realitat social s'ha complicat. Des del 2015 hem vist un creixement del vuitanta-quatre per cent en els casos a atendre. La pobresa infantil i la vulnerabilitat han crescut i el sistema ha hagut de donar resposta a reptes enormes, com l'arribada de menors migrants o les conseqüències de la pandèmia, entre molts altres.

Per fer front a aquesta demanda, el model català s'ha basat, històricament, en la col·laboració amb el tercer sector. Actualment, la majoria de centres, prop de 270, són gestionats per entitats, mentre que la gestió directa de la Generalitat és minoritària. Aquest model de col·laboració és vàlid, però requereix d'unes condicions que no sempre s'han donat. La urgència per obrir places residencials, per exemple, en ocasions ha portat a una cultura de l'emergència.

Entre 2016 i 2020 es van haver de fer contractacions d'emergència per valor de més de 114 milions, 292 centres nous. Entenem que les situacions eren crítiques, però quan l'excepció es converteix en norma, es debilita la planificació i, sobretot, la supervisió tècnica.

Aquí voldria fer un incís, això sí, en valor de la tasca de les entitats del tercer sector, un número significatiu d'innovacions i millores metodològiques que tenim avui han sortit de la seva iniciativa. Tanmateix, ens preocupa profundament la desigualtat de condicions laborals entre els professionals i l'administració..., de les entitats.

Existeix un poder absorbidor de l'administració. Quan s'obren places públiques, molts professionals excel·lents marxen de les entitats cap a l'administració buscant millors condicions. Això provoca una rotació constant als centres i serveis gestionats per entitats, trencant el vincle educatiu amb els infants, que és la base de qualsevol procés reparador. Des del Col·legi de Treball Social creiem fermament que cal avançar cap a l'equiparació salarial i les condicions per estabilitzar els equips. I, sobretot, un control exhaustiu des de l'administració de a qui i com se li deixen els diners del contribuent.

Un tercer aspecte seria, per a nosaltres el més preocupant, és el que anomenem polítiques d'embut. El model teòric diu que l'acolliment familiar ha de ser prioritari, però la realitat del 2023 és tossuda. Teníem més de 4.800 infants en centres residencials i, en canvi, només 925 en famílies alienes. La proporció és aclaparadora. A finals del 2024, hi havia 388 infants esperant una família i només trenta famílies disponibles. El sistema de protecció hauria de ser l'última xarxa, però massa sovint es converteix en la primera resposta perquè la prevenció ha fallat.

Els serveis de medi obert, els centres oberts, el treball comunitari no s'ha desplegat de manera efectiva ni homogènia en tot el territori. Això fa que moltes situacions de risc es cronifiquin fins que l'última sortida és la separació de l'infant de la família i l'ingrés en un centre. I, llavors, és quan ens preguntem: com ha arribat aquest cas fins aquí? Com pot ser que des del circuit de protecció es conegui una situació de sobte i que ja és cronificada?

Un cop l'infant entra al sistema de protecció, ens trobem amb dificultats per oferir-li l'alternativa familiar que la llei prioritza. Malgrat els esforços, l'acolliment familiar no acaba d'enlairar-se com voldríem. Tenim dades recents que mostren gairebé quatre-cents infants esperant famílies i molt poques famílies disponibles.

També detectem certa descoordinació entre la DGAIA i l'Institut Català d'Acolliment i Adopció, l'ICAA. Els ritmes administratius de vegades no s'ajusten i les necessitats

vitals dels infants. Un exemple clar són els acolliments d'urgència i diagnòstic. Estan pensats per durar sis mesos. El setanta-u per cent dels acolliments d'urgència superaven aquest límit, allargant-se fins a tretze mesos. Això no són només incompliments de terminis administratius, malauradament, parlem de mesos de vida d'un infant en situació de provisionalitat, quan hauríem d'estar parlant d'accions resolutives.

Un altre exemple seria que, per manca de previsió en el recurs d'acolliment d'urgència i diagnòstic, no pocs nadons menors de tres anys resten en centres d'acollida.

En quart lloc, voldria parlar de com el sistema atén la diversitat dels perfils. L'arribada de joves migrants sols van suposar un repte majúscul. Catalunya va fer un gran esforç d'acollida que cal reconèixer, però també és cert que, de facto, s'ha generat un doble sistema. Hem vist circuits diferenciats per a joves migrants, amb recursos sovint segregats i amb menys oportunitats d'acolliment familiar. Tot i tenir una estratègia catalana d'acollida molt ben plantejada sobre el paper, a la pràctica la integració en els recursos ordinaris encara és una assignatura pendent.

També ens preocupa moltíssim la situació d'un col·lectiu especialment invisible, les menors víctimes de tràfic d'éssers humans. Entre el 2011 i el 2025, Catalunya no ha desplegat un model propi de centres especialitzats ni unitats específiques de detecció dins de la DGAIA. Estem atenent víctimes d'esclavitud moderna amb i en recursos ordinaris,...

Fitxer 4

...sense la protecció especialitzada que requereix i que no existeix, tal com hem dit, un model sòlid basat en protocols específics que requereixen les víctimes de xarxes criminals. Aquí tenim un deute pendent molt important. Necessitem circuits especialitzats de detecció i protecció, que avui depenen massa de la bona voluntat de les entitats expertes.

I pel que fa a la salut mental, la situació és crítica. Tot i els esforços d'alguns programes pilot, la realitat quotidiana és que les llistes d'espera per una primera

visita als centres de salut d'infants i joves oscil·len entre els quaranta-cinc i els cinquanta-sis dies, amb seguiments molt espaiats, que solen ser una sessió cada dos mesos.

Els equips educatius dels centres es troben gestionant trastorns de conducta greus i patiment psíquic extrem, sense el suport clínic estructural necessari, perquè la figura del terapeuta sovint és opcional en els plecs de condicions i no una peça obligatòria en l'engranatge. Necessitem que Salut i Drets Socials vagin absolutament a l'una, i esperem que així sigui amb lleis recents, com la 10/25. No només és voluntat, sinó eficàcia.

Per acabar amb aquesta anàlisi, permeteu-me una reflexió corporativa, tot i que és d'interès general. Una de les raons per les quals el sistema pateix és per la infrarepresentació de la mirada social en la presa de decisions estratègiques. Durant anys, el treball social ha quedat relegat, a vegades, a paper de gestió subordinat a mirades més administratives o jurídiques.

I per què és un problema això? Perquè el treball social és la disciplina que connecta tots els punts. Som nosaltres qui tenim la visió integradora de la família, de la comunitat, de l'escola i del barri, i qui podem diagnosticar i elaborar plans amb mirada holística. Quan es planifica sense aquesta mirada central, el sistema es fragmenta, les decisions es prenen sobre l'expedient i no sobre el projecte de vida integral de l'infant.

Recuperar el lideratge tècnic del treball social no és una reivindicació gremial, és una necessitat per garantir que les intervencions siguin realment transformadores i no merament assistencials.

Hem arribat fins aquí, el 2025, amb la necessitat de refundar la DGAIA en la nova DGPPIA. Aquest canvi de sigles reconeix, implícitament, que el model anterior està esgotat.

Des del Col·legi de Treball Social volem ser part de la solució. Entenem que no hi ha varetes màgiques, però sí que hi ha camins clars que cal recórrer amb valentia política i tècnica. Per a nosaltres, les claus de volta són quatre. Estabilitat i pacte de país. Necessitem treure la infància de la brega partidista i garantir una estabilitat en les direccions tècniques que permeti desplegar polítiques a llarg termini.

Prestigi i condicions. Cal prestigiar el sistema de protecció, equiparant-lo al sistema de salut o d'educació, i això passa, indefugiblement, per millorar les condicions laborals del tercer sector per retenir el talent.

Prevenició real. Hem de capgirar l'embut. La inversió ha d'anar massivament a la prevenció, al medi obert i als suports a les famílies per evitar que els infants hagin d'entrar en el sistema.

I una mirada única. No podem tenir sistemes paral·lels per migrants o deixar invisibles a víctimes de tràfic. El sistema ha de ser únic, garantista i universal. Parlem de vulnerabilitat, de necessitats, de desprotecció, de manca de xarxes de suport familiar, de violència, d'exclusió social i de precarietat econòmica en la que es troben els infants que necessiten protecció i ajuda, independentment d'on són i de qui són.

Les dades són dures, però són la base necessària per construir. Les treballadores socials estem disposades a posar el nostre coneixement i la nostra vocació al servei d'aquest nou model que el país necessita.

Com sempre hem estat, restem a la vostra disposició per col·laborar, per aportar la nostra expertesa i per reconstruir plegats un sistema que realment posi l'interès superior de l'infant al centre de totes les decisions.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies senyora Giralt i moltes gràcies a tots els compareixents que avui ens han acompanyat. Tot seguit, passarem al torn d'intervencions dels grups parlamentaris i, en primer lloc, té la paraula en nom i representació del Grup Parlamentari de Junts per Catalunya, la diputada senyora Ennatu Domingo Soler. Quan vostè vulgui.

Ennatu Domingo i Soler

Gràcies, president. Des de Junts ens agradaria agrair als compareixents per les exposicions que heu fet i també la concreció de moltes recomanacions.

Però primer voldria fer un reconeixement, perquè crec que l'objectiu d'aquesta comissió d'investigació és, per una banda, no?, depurar responsabilitats de la gestió

de la DGAIA i, per l'altra, és també que aquest debat que s'està fent aquí serveixi, justament, per fer una millora del sistema de prevenció i atenció als infants i adolescents per centrar els drets d'aquests menors.

Però també perquè no estaríem aquí si no hi hagués hagut una denúncia per un treballador, avui un testimoni protegit, al CBAP de Girona, i també pels diversos informes que han sortit per part de la Sindicatura de Comptes i del síndic de greuges que evidencien que el sistema d'atenció a la infància i adolescència ara mateix es troba en un punt bastant crític, no?

Ara fa sis mesos, la consellera va anunciar una reforma, aquí n'heu fet algunes valoracions, una reforma que ha suposat un canvi de sigles, com s'ha dit, de DGAIA, passem a DGPPIA, amb la voluntat aquesta doncs de centrar la prevenció. Però nosaltres quan anem pel territori el que veiem és, com també s'ha esmentat, que és una reforma, sí, d'un marc, no?, d'un model, però no s'ha concretat amb canvis concrets en l'àmbit de les condicions de treball de les professionals o, fins i tot, en la redimensió dels serveis i de la plantilla dels professionals. I per tant, creiem que hi ha molt camí a recórrer per fer aquesta reforma profunda que necessita el nostre sistema.

I avui heu dit missatges molt importants que a mi m'agradaria tornar a repassar també per si poguéssiu expandir. En primer lloc, el senyor Vidal ens ha explicat que el nombre de places recomanat hauria de ser de vint places perquè les treballadores puguin fer una atenció adequada als menors.

A mi m'agradaria si poguéssiu fer una descripció de la realitat que tenim avui, no? Quines són? Quantes places tenim? Quines són les ratios de les professionals? Per saber també la gravetat de la situació i també centrar-nos en quines són les prioritats que hauríem de tenir en aquesta reforma.

S'ha parlat també que els centres han de complir el seu objectiu, crec que aquesta és una afirmació contundent. A mi m'agradaria també si poguéssiu fer algun llistat o una descripció de què estan fent aquests centres perquè avui puguem fer una afirmació com aquesta, perquè estem exigint més transparències, més audiències externes. Per tant, també m'agradaria saber quines realitats us heu trobat en aquests

centres perquè crec que l'objectiu, evidentment, ha de ser garantir el benestar dels menors i que aquests centres compleixin la seva finalitat.

Heu fet una valoració de la reforma de la DGPPIA, però heu comentat que cal mesures concretes. Quines són aquestes mesures? Si les podríeu aterrar o llistar. Quines ens recomanaríeu des de la vostra expertesa?

Després s'ha parlat que, evidentment, el sistema avui està tensionat perquè el nombre de menors ha augmentat considerablement en els darrers anys. I a mi, especialment, m'interessa el comentari que s'ha fet sobre el doble sistema segregat d'atenció. Quins són els riscos d'aquest sistema que s'ha anat generant i quins sectors de la nostra societat defensarien un model com aquest?

També s'ha parlat de l'acompanyament que cal, doncs, que sigui ferm a les famílies i que cal ampliar les intervencions. Quines són aquestes intervencions? Teniu algunes propostes?

I també s'ha parlat, finalment, que hi volia fer referència, és que hem passat a un model extremadament institucionalitzador i que ens hem allunyat d'aquesta atenció comunitària. I per tant, la pregunta principal que em faria és, què ha fallat, no? O sigui, què ha generat que tinguem un sistema que deixi els infants en centres i que no aconsegueixi treure'ls del sistema?

Una de les propostes que circulaven a nivell de mitjans de comunicació, per exemple, és el tema de definir el desemparament. Qui és la persona o el professional que hauria de determinar que un infant va al sistema o es queda amb la seva família? Quines millores veieu en aquest punt, que crec que és crucial, perquè és allà on detectem, justament, si un infant té l'oportunitat de créixer en família, en un entorn comunitari i que el pot acompanyar. I, de fet, els serveis haurien d'anar destinats a enfortir aquest model i no pas el de centres i a un sistema que, realment, fins i tot, degut a problemes administratius, a manca de coordinació entre serveis, doncs acaba generant una dependència i, jo diria, un nivell d'èxit molt baix a nivell d'inclusió social de menors que es troben al llindar de complir divuit anys o vint-i-tres, que és allà on el suport, bé, s'aguanta i que, en principi, els menors necessitarien molt més suport fins que aconsegueixen emancipar-se.

També si poguéssiu parlar sobre l'acompanyament i quines són les mesures de reforç que hi veieu.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. Tot seguit, en nom i representació del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana, té la paraula l'honorable senyor Joan Ignasi Elena Garcia. Quan vostè vulgui.

Joan Ignasi Elena Garcia

Gràcies. I gràcies a les persones que avui ens acompanyen i ens ajuden a aquests dos objectius que, comparteixo amb l'Ennatu Domingo, amb la diputada, que té aquesta comissió.

Jo crec que hi ha un altre element que també ens posa sobre la taula les seves reflexions i és, al final, és quin model de país volem, quin model de societat volem, on posem el focus i on posem les prioritats, si en les persones vulnerables o tractem les persones vulnerables com una emergència, com un problema col·lateral, com un efecte secundari de la vida diària que s'ha de resoldre d'alguna manera, no? I, aleshores, es fa des de l'emergència. I això no interpel·la només a les administracions públiques, sinó que interpel·la al conjunt de la societat.

Jo crec que el senyor Damas Vidal ha fet referència a una expressió que jo crec que és el principi que ha d'inspirar l'actuació de l'acompanyament i de totes les polítiques socials, que és la idea de drets, que té a veure amb el que deia abans, que s'ha de centrar en els drets de les persones i no en l'assistència. L'assistència és una conseqüència, en qualsevol cas, i l'assistència multidisciplinària i holística que s'ha de tractar a la persona és una conseqüència d'aquests drets, no és la base.

I, en aquest sentit, tots han fet referència a les conseqüències d'haver tractat i haver gestionat des de l'emergència per causes diferents, per l'increment, que feia referència la senyora Eva Giralt, que s'han produït aquests darrers anys, de persones, de menors no acompanyats, però també d'altres qüestions que vostès han tractat.

Parlen de desbordament, ho han dit tots. Han parlat de la situació dels professionals, de complexitat, realment ho és, ho ha estat cada vegada més i ho serà cada vegada més perquè la societat cada vegada ho és més, de complexa. I, per tant, l'aproximació a aquesta situació, a la vulnerabilitat, cada vegada és més difícil, més complexa i més multidisciplinària el tractament que s'ha de fer, d'esgotament del sistema, no?

Jo els voldria fer referència i preguntes en relació, més de caràcter general, que jo crec que donen resposta o tenen a veure amb aquestes afirmacions que vostès han fet. Una és sobre l'equiparació salarial, no? És a dir, és un problema del sector social en relació a altres entorns, per exemple, el sector salut. I també parlaven de les administracions. Efectivament, les entitats socials, cada vegada que un ajuntament de la comarca convoca places, els tremola les cames perquè els desapareixen molts equips. Però té a veure també amb el sector salut i el problema de l'equiparació salarial, les diferències salarials, que, a més a més, de ser injust des del punt de vista professional, perquè totes dues feines són tan responsables i tan difícils i tan complexes, també, alhora, és ineficaç.

Després la qüestió de la formació permanent dels professionals. Si es treballa des de l'emergència, difícilment hi pot haver formació permanent. Si es treballa des de l'escassetat, si es treballa des de la... Anava a dir una paraula que no és, és a dir, des de la precarietat, no?, difícilment pot haver una sòlida formació permanent.

També una reflexió que s'ha fet i que he llegit en algunes ocasions, és la necessitat de fer una mena de MIR del sector, no? No tant l'examen, no?, sinó el fet que hi hagi una formació dels diferents sectors socials i que passin els joves, diguem-ne, quan acaben la seva formació, per diferents realitats professionals en pràctiques, no? I per tant, una assimilació, el que se'n diu..., seria un MIR, no?,...

Fitxer 5

...en el camp social, que permetés fer aquest recorregut.

També si consideren que hi ha la necessitat que hi hagi formació específica en l'àmbit de la gestió. A vegades hi ha hagut crítiques en relació a què hi ha molts

professionals, per exemple, en l'àmbit de la salut, orientats a la gestió, a la formació en l'àmbit de la gestió del sector i, en canvi, no tant en el sector social. Quina rellevància li donen a això?

I, finalment, una qüestió que em sembla que té molta transcendència i que té a veure amb el que han fet referència, vostè, particularment, sobre la manca d'estabilitat i els canvis permanents. És la necessitat que hi hagi una estratègia nacional en l'àmbit de les cures de caràcter general, però no un document d'aquests nous i habituals que es guarden en un calaix i que es presenten en Power Points estupends, sinó que sigui de diferents orientacions polítiques, és a dir, que hi hagi un cert acord nacional en aquest àmbit. Amb la participació del sector, amb la participació dels professionals, de les diferents administracions, dels diversos partits, sindicats, patronals, etcètera. I on es fixin no discursos només, sinó compromisos concrets, calendaritzats i amb pressupost i que siguin avaluable.

Jo estic confiat que la situació que hem viscut i la comissió aquesta i el moment que hem patit, diguem-ne, ajudi a què això ens ho posem al cap i puguem veure, gràcies a intervencions com la seva i tantes altres que tindrem aquests dies, la necessitat que hi hagi aquesta estratègia nacional. Consensos que existeixen, per exemple, en l'àmbit de la salut i que no existeixen en l'àmbit social. Estabilitats de model que existeixen en l'àmbit de la salut i que no existeixen en l'àmbit social.

I acabo, president, perquè em sembla que això és especialment rellevant. Segurament, si vostès ara miressin la llista de consellers que han canviat de Salut, probablement, són homologables als canvis que hi ha hagut en polítiques socials. O les direccions generals del CatSalut, de l'ICS i de la DGAIA. Però, en canvi, hi ha un com un consens nacional en relació a la política de salut, molt ampla, que ha durat molt temps i que...

I, finalment, si consideren que el model de col·laboració entre les entitats sense ànim de lucre i l'àmbit públic és vàlid i el consideren..., l'abonen, diguem-ne.

I em permet una qüestió? Si ens poguessin fer arribar totes les seves intervencions? Perquè en el seu cas ja les tenim, però, en els seus, doncs si ens les poguessin fer arribar, ens farien un favor molt gran.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Tot seguit, en nom i representació del Grup Parlamentari de VOX, té la paraula la diputada senyora María Elisa García Fuster, quan vostè vulgui.

María Elisa García Fuster

Muchas gracias. Gracias a los ponentes por toda la información.

Lo primero que quiero manifestar desde VOX es que esta comisión de investigación, investigación entre comillado, nos parece una completa pantomima desde el momento en que Esquerra Republicana, Junts y los Socialistas, que son los partidos que se han hecho con el control de esta comisión, tanto controlando las ponencias, bloqueando las que les eran incómodas, como componiendo la Mesa, son, precisamente, los tres partidos que han gobernado durante el periodo en el que Antifraude y Anticorrupción señalan las irregularidades y las corruptelas.

Esta comisión, como tantas otras de este Parlamento, no buscan esclarecer nada, sino que es un intento de blanquear a los partidos políticos que gobernaban y que gobiernan, los que pactaban y pactan, a día de hoy, las subvenciones de esas empresas de amigos o afines políticos, lucrándose a costa de la tutela de menores, especialmente de la tutela de MENAs, el gran negocio al que se han dedicado todas esas asociaciones creadas ad hoc, única y exclusivamente para sacar rendimiento económico de la tutela de MENAs con el dinero de todos los catalanes.

Por tanto, son, precisamente, los tres partidos que rigen esta comisión los directamente responsables de las consecuencias de toda la trama económica señalada por Antifraude y por Anticorrupción, y de los abusos sexuales a menores tuteladas por estas empresas, que, por tanto, estaban a cargo de la Generalitat de Cataluña.

Las ponencias nos han aclarado cuál es la función de los educadores y los trabajadores sociales y los pedagogos. En ningún caso nos han dado información sobre lo que ha pasado estos años, sobre las empresas como Resilis, FASI o Mercè Fontanilles u otras tantas que se han lucrado a costa de la tutela de MENAs.

Y esto no deja de llamarnos la atención, porque fue, precisamente, un educador social el que denunció el caso de la niña tutelada prostituida, al que, por cierto,

Derechos Sociales le abrió un expediente. Y fue también un educador social el que denunció irregularidades, por llamarlas de alguna manera hasta que la Fiscalía se manifieste, irregularidades reiteradas e intencionadas por parte de estas empresas contratadas sin licitación, es decir, a dedo, por la Generalitat de Cataluña.

Esto no es una comisión para estructurar mejor la protección a la infancia y a la adolescencia. No nos han consultado a los diputados para eso, ni les han convocado ustedes para hablar de cómo se podría hacer mejor, ni para hablar de la equiparación salarial, como ha hablado Esquerra Republicana, ni de la infrafinanciación, ni de la falta de personal, con la que, por supuesto, estamos de acuerdo. Como bien saben, esta comisión es una comisión de investigación, es decir, que venimos aquí para vislumbrar qué es lo que ha pasado y qué es lo que está pasando en todas estas empresas donde trabajan todos ustedes.

Y desde VOX les instamos a que cumplan con ese objetivo, porque de nada sirve que cambien el nombre a la DGAIA, como ha hecho la consejera socialista Martínez Bravo, corriendo una cortina de humo, si el Departamento de Derechos Sociales continúa dando millones de euros a las mismas empresas que están siendo investigadas por la Fiscalía por fraude para hacer exactamente lo mismo que hacían.

No es justo para los niños tutelados, no es justo para los catalanes, que están pagando absolutamente todo esto, pero tampoco es justo para todos ustedes, para los trabajadores sociales y para los educadores sociales y para los pedagogos, que están viendo cada día cómo ocurren determinadas irregularidades en estas empresas, en estos centros, cómo se lucra tanta gente con la gestión de MENAS, mientras a ustedes las agreden cada día con el silencio de la Administración pública.

Muchas gracias.

El president

Tot seguit, en nom i representació del Grup Parlamentari dels Comuns, té la paraula la diputada Núria Lozano Montoya. Quan vostè vulgui.

Núria Lozano Montoya

Gràcies, president. Moltes gràcies a les compareixents per les seves reflexions i aportacions. I com, segurament, han estat moltes les preguntes i serà complex donar

resposta a totes, si consideren oportú, després de la sessió d'avui, fer-nos arribar informació complementària, doncs serà benvinguda, eh?

L'antiga DGAIA havia de ser un refugi que protegís infants i adolescents vulnerables de Catalunya, que assegurés el seu benestar físic i emocional. I estem d'acord que hem d'imposar una transformació profunda del model de protecció si volem garantir l'exercici dels drets dels menors, amb prou recursos socioeducatius adaptats a les seves necessitats, el cas residencial, acostant-lo a una llar amb dimensions més humanes que afavoreixen l'atenció personalitzada, parlaven vostès d'entorn de vint places. I també models d'acollida en entorn familiar, com feia la Sindicatura de Greuges, amb un informe ja a principis de 2024, però no podem fer-ho si no sabem què ha fallat, i la comissió d'investigació ha de ser útil també per això, per deixar de ser part del problema i formar part de les solucions.

No sempre actuem en interès del menor, només cal escoltar alguna intervenció precedent. En aquesta qüestió, a Comuns ens mou, únicament i exclusivament, l'interès superior del menor, i ens consta que a vostès també. Per això pensem que és imprescindible definir els canvis a efectuar, les eines necessàries per reforçar-lo i els recursos necessaris.

Voldríem conèixer el seu punt de vista sobre diverses qüestions. Com creuen que es podrien millorar les garanties jurídiques per menors i famílies? Potser amb un control judicial del desemparament?

Fins ara el que tenim són actuacions secretes, front a les que les famílies no sempre es poden defensar, en lloc d'acompanyar aquests pares i mares i no treure l'infant de casa seva.

S'ha fet referència també a la necessitat de recursos i circuits específics per a les víctimes de xarxes criminals i els dobles circuits de facto pel que fa a menors migrats en situació de desemparament. Podrien ampliar aquestes qüestions?

Crec que ha estat el senyor Vidal que plantejava promoure famílies col·laboradores. Si podria aprofundir una mica més en aquesta figura a què feia referència vostè.

Hi ha aparegut, recurrentment, l'absència de la tasca del pedagog, que ara no formaria part dels equips. Si podrien entrar amb una mica més de detall en aquesta qüestió.

Som conscients de la burocràcia de la legislació sobre contractació i ens amoïna, i no poc, la gestió, sobretot perquè cal poder atendre l'urgent sense descuidar l'important i, per tant, guanyar en agilitat per no deixar cap nen desemparat, per no haver de triar entre protegir el menor i la burocràcia.

Respecte a què els semblaria tornar a fórmules de gestió directa de serveis públics tan delicats com aquests. És clar que millorar les condicions laborals i salarials de les educadores és imprescindible, també perquè la seva estabilitat és necessària per crear vincles de confiança amb els infants i adolescents, imprescindible, per tant, per conèixer les seves inquietuds i problemes, però si tenen coneixement, a part d'aquesta qüestió, de la situació de salut laboral per la que travessen els centres. Vostès feien referència, anteriorment, als riscos psicosocials, però de ben segur deu haver-ne d'altres problemàtiques amb aquesta qüestió.

Quins elements de transparència i finançament consideren necessaris, sobretot per desplegar el model SIS als municipis i reforçar els recursos específics de prestació de serveis bàsics a través d'EAIAs per dotar-los de capacitat de planificació, compartir recursos, via contracte programa, ara que tenim l'oportunitat, donat que està en procés de negociació. Quines modificacions introduirien al règim de contractació pública actual?

Deixant de banda les situacions d'emergència, per què sempre s'ha d'externalitzar? Què justificava l'externalització en la tramitació de prestació d'extutelats? En què servia aquesta externalització a l'interès del menor?

Com evitarien les disfuncions i irregularitats en la gestió de prestacions econòmiques i d'habitatge adreçades a les persones extutelades? I com millorarien la cobertura dels programes d'emancipació, amb l'objectiu que cap menor quedi exclòs?

Com consideren que es podria evitar la denegació de prestacions per barreres administratives i democràtiques, tenint en compte, a més a més, les característiques del perfil dels joves?

Com reduirien els retards en la tramitació de prestacions, que actualment tenen un temps mitjà superior als deu mesos?

I ja per anar acabant, consideren necessaris mecanismes de protecció legal i acompanyament pels professionals que alertin sobre irregularitats? I, en cas afirmatiu, sobre quines qüestions i quines característiques consideren que haurien de reunir?

I ja per últim, si consideren que cal, que crec que alguna cosa han situat al respecte, que cal participació real dels infants i els adolescents, que tenen dret a ser informats, a participar en la presa de decisions dels temes que els afecten, volen i poden expressar les seves opinions. I s'han d'articular els mecanismes per consultar-los perquè, sense ells, qualsevol reforma difícilment podrà ser exitosa. Quines consideren que serien les fórmules més adients?

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. En nom i representació del Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra, té la paraula la diputada Pilar Castillejo Merina. Quan vostè vulgui.

Maria Pilar Castillejo Medina

Moltes gràcies i disculpeu que arribem a mitja comissió, però estem al mateix temps en una altra ponència. Recuperarem totes les intervencions que feu, com altres de la comissió. Però, sobretot, donar-vos les gràcies per comparèixer avui als col·legis i professionals que ens heu acompanyat.

Aquesta comissió per a nosaltres és molt important, creiem que no pot ser un tràmit més, sinó que ha de ser un mecanisme que ens permeti el control institucional. Per a nosaltres el mandat de la comissió és clar. Passa...? Sí? *(Veus de fons.)* És veritat que ha fallat en el sistema de protecció, per nosaltres també, depurar responsabilitat. I, sí, definir un nou model que garanteixi que infants i joves estiguin protegits de veritat. Necessitem que els errors no es repeteixin. I per nosaltres aquest objectiu és en el que ens movem dintre d'aquesta comissió.

Creiem que el problema que ens trobem davant no és un error tècnic, no es tracta d'una descoordinació puntual, sinó que és un canvi molt més profund. L'administració, el Departament, ha permès que la protecció dels infants i els joves tutelats i extutelats es converteixi en un sistema opac, sense control, sense fiscalització, del qual alguns operadors privats han tret molt benefici, no? Han aconseguit fer negoci desmantellant la protecció.

No ho diem només nosaltres, i això ho sabem tots els que estem aquí. L'informe de la Sindicatura de Comptes, que parlava de les prestacions de departaments socials, ja denunciava aquesta manca de seguiment, la manca de control efectiu en la gestió de prestacions, no? I deia que no eren casos puntuals, sinó que la Generalitat ha perdut el control del sistema de protecció, i que aquesta pèrdua de control l'han pagat i la continuen pagant els infants i els joves.

La síndica de greuges també apuntava deficiències greus. Explicava que només la meitat dels joves extutelats reben ajudes per emancipar-se, que la majoria triguen més d'un any a cobrar-les, que la burocràcia és excessiva i desorientadora, i que l'administració ha generat ella mateixa pagaments indeguts, que després reclama a joves que no poden assumir aquests deutes de centenars de milers d'euros. Per a nosaltres és la demostració d'un sistema que no acompanya, que no està protegint i que, al contrari, sovint perjudica els joves i els infants.

Nosaltres creiem que s'ha d'arribar fins al final, que tot això s'ha d'explicar, s'ha d'entendre i s'ha d'aturar. Cal que fem net d'aquesta manera funcionar.

I si no entenem...

Fitxer 6

...què està fallant, tant quan parlem de centres residencials, quan parlem d'EAIAs, del SABAP, fins a la gestió de les prestacions, si no entenem què està passant, la nova DGAIA tornarà a repetir aquests mateixos errors.

Quan hem parlat amb treballadors ells ens ho expliquen de manera molt clara, i per a mi a vegades penso que són els únics que sempre han dit la veritat. Parlen de centres massificats, ens parlen de ràtios insuficients, de rotacions constants, de

manca de suport clínic i psicològic, de protocols inexistents o contradictoris, d'EAIAs desbordats, de seguiments que s'interrompen cada vegada que canvia un equip. Ens parlen de noies que s'escapoleixen en contextos de risc molt alt, de situacions límit, on la seguretat i el benestar no estan garantits. I tot això, no és que opinin amb nosaltres al carrer, són alertes reiterades, documentades, presentades sovint davant també de la pròpia síndica i recollides en resolucions d'ella mateixa.

També deixeu-me que afegixi el cas que per mi simbolitza també el que està passant, és el del treballador del SABAP que va denunciar les irregularitats, que ho va fer sabent que s'enfrontava a aquest monopoli privat que gestiona serveis públics i a una administració que, en lloc de protegir-lo, inicialment el va desacreditar. Va explicar com es manipulaven dades, com es gestionaven prestacions sense control, com es pressionava el personal per canviar informes. I, ara mateix, és un testimoni protegit d'Antifrau. Moltes coses de les que sabem avui són, precisament, perquè aquest treballador va posar en risc la seva estabilitat laboral i personal per protegir infants i joves.

La CUP hem demanat compareixença tant d'educadors, educadores de centres propis, com d'aquest testimoni protegit. Tots, en el seu cas, són ells mateixos que han demanat poder compareixer amb aquesta comissió per participar en la definició del nou model, però, de moment, la resta de grups parlamentaris han votat en contra. Per a nosaltres això és un error monumental, perquè si no escoltem els que cada dia estan amb els infants i amb els que s'han atrevit a denunciar les corrupteles, doncs les reformes tornaran a ser cosmètiques i potser això és el que volen.

Em queda molt poc temps, aprofito per fer-vos algunes preguntes en concret. Primer, considereu que els centres massificats, com el centre de Girona, són compatibles amb una protecció de qualitat?

Penseu que el model per garantir drets, si la provisió la fan empreses per les quals la protecció no és la prioritat, es pot garantir?

Quines ràtios, quins perfils professionals considereu imprescindibles perquè un centre funcioni bé?

Quines mancances trobeu en el suport psicològic i emocional dels infants i adolescents tutelats i com la resoldríeu?

Què penseu que cal canviar perquè les prestacions no triguin un any o més a arribar?
I també us volia preguntar quina informació teníeu sobre el que realment estava passant a la DGAIA, si us havia arribat aquesta informació i què va fer per aturar-lo.

Nosaltres creiem que aquesta comissió no és un espai on puguem suavitzar res. Creiem que no hem vingut a què es gestioni un relat, sinó a evitar que això torni a passar. A no fer negoci de la protecció de la infància, sinó que volem una protecció pública, rigorosa i valenta.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputada. I, finalment, en nom i representació del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, té la paraula la diputada Mónica Ríos García. Quan vostè vulgui.

Mónica Ríos García

Moltíssimes gràcies, president. Bon dia a tothom. Perdoneu la veu, estic una mica refredada, potser perdo la veu a moments.

Bé, en primer lloc, moltíssimes gràcies al senyor Vidal, la senyora Morral, la senyora Mateu i la senyora Giralt per les seves exposicions des dels seus àmbits d'expertesa, que, sens dubte, ens ajuden a clarificar una mica quin és el millor sistema, que crec que és un objectiu que compartim tots els que estem aquí, per la protecció i la prevenció en el cas de la infància i l'adolescència.

Bé, jo he tingut la sort, personalment, d'estar en un ajuntament durant tretze anys amb responsabilitats en acció cívica i comunitària, i he treballat colze a colze amb molts educadors i educadores i sé del poder transformador de la prevenció, de les polítiques preventives, que crec que, segurament, i fent autocrítica, és una de les mancances del sistema, no?, del que avui debatem.

Per això, en la refundació de la DGAIA, en la creació d'aquesta direcció en prevenció, per mi va ser una molt bona notícia, tot i que s'ha de desplegar, evidentment, i s'han de concretar, que bé ho han expressat, però crec que, com a mínim, és un bon punt

de sortida, no?, per caminar, com dic, cap a aquesta desinstitucionalització i que el desemparament sigui, evidentment, l'últim recurs a tenir amb els infants i adolescents.

Bé, el senyor Vidal parlava de, respecte a l'informe de la Sindicatura de Comptes, les irregularitats que manifestava, parlava de, com a mesura també, fer més inspeccions als centres perquè treballin adequadament. Sí que és veritat que amb la DGPPIA s'ha creat una oficina de control i gestió, no sé si estan al cas del detall que estableix..., bé, per detectar conflictes d'interessos, un codi ètic, règim d'incompatibilitats, canals de denúncia. No sé si, en aquest sentit, veuen alguna mancança en aquest plantejament de la DGPPIA respecte al control, que crec que és un factor important a tenir en compte.

Respecte a aquesta direcció de prevenció també... Bé, jo ja em referia a l'inici al món local, que jo l'he viscut de molt a prop, quin és el paper que han de tenir els ajuntaments? Crec que és molt important, diguem, aquest treball, no?, també parlava d'interdisciplinar, però també en col·laboració amb altres, diguem, organismes públics. I crec que els ajuntaments, aquella administració més propera, parlem de vincle sempre, no?, quan parlem d'acció social, per tant, crec que té aquest vincle com més establert amb les famílies, coneixen les situacions. I crec que també és un punt molt important respecte a la feina que es pot fer, diguem, d'atenció a la infància.

Després parlava també dels equips educatius als centres, no?, respecte a la salut mental, que també és una problemàtica creixent i, sobretot, en infància i adolescència, i que ens preocupa. Parlaven del terapeuta. Quina creuen que és la figura més adient a l'hora d'establir aquesta intervenció als centres educatius? O també plantegen un equip multidisciplinar, eh? Perquè és veritat que parlaven d'aquesta importància que hi hagués totes les mirades en l'atenció per abordar, entenc, d'una manera més centrada amb la situació concreta de l'infant o el jove.

Després, la senyora..., és que vaig..., la senyora Giralt, parlava d'un sistema únic. No sé si podria detallar més respecte... No sé si es referia a persones, segons si eren migrants o no migrants, que fos un sistema, entenc, un espai més normalitzador, eh?, entenc què es referia. Però no sé si podria detallar una mica,

que m'interessa molt això que ha apuntat de sistema únic. Crec que també és una qüestió important.

I després, potser se surt del que parlem, però, com a professionals de l'àmbit, a tots tres, eh?, o quatre, perdó, quina opinió tenen del model SIS? Si creuen que es pot millorar, eh?, tal com està establert. Crec que potser aquí també hi hauria un espai de millora.

I ja per acabar, bé, sí que volia comentar, contestar..., jo que tinc l'oportunitat perquè soc la que parlo l'última, contestar a VOX, que diu que hem manipulat, bé, que manipulem..., no?, que estem Junts, Esquerra i... Encara esperem alguna proposta del seu grup parlamentari respecte a aquesta comissió d'investigació. No han plantejat cap proposta.

I després, quan s'ha referit als compareixents, que no venen aquí a parlar de millores, etcètera, no s'ha llegit el Pla de treball, perquè en els punts que hi ha sí que parlen d'establir millores, avaluar, etcètera, etcètera. Per tant, potser hauria de fer la feina abans de venir a la comissió, en comptes de dedicar-se a fer el mateix discurs de sempre.

Moltíssimes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. I ara, per contestar aquells elements que creguin convenient, tenen de nou la paraula els compareixents. I, en primer lloc, per un temps màxim de deu minuts per cada entitat, en primer lloc, té la paraula per respondre el que cregui convenient el senyor Damas Vidal Cortés, en nom del Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya. Té vostè la paraula.

Damas Vidal Cortés (representant del Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials de Catalunya, en qualitat d'expert)

Gràcies. Bé, quant al número de places, s'hauria d'avaluar quina és la dient, però pensem que la tendència ha de ser en centres petits, perquè això procura una atenció de més qualitat amb els infants. Per això, amb vint places màxim, seria un número orientatiu, però que seria correcte això per una atenció de qualitat amb els infants.

Pel que fa a la desinstitucionalització i per evitar que això sigui la normalitat. Està clar que s'ha de potenciar i fer campanyes i analitzar el perquè hi ha tan poques famílies d'acollida. I hauria de ser una prioritat que els infants no estiguessin acollits en centres, només en casos d'emergència o en casos en què es posés en perill, no?, la vida, o de maltractament, en casos molt greus.

Pel que fa al model de col·laboració entre fundacions i la DGPPIA. Doncs, clar, l'ideal seria que hi hagués un control més exhaustiu dels diners públics que es fan servir per, després, que serveixin per la manutenció dels infants, per la seva educació, perquè puguin fer activitats de lleure i que puguin fer una vida normalitzada i el més similar a la resta de nens i nenes que estan al seu voltant i que formen part de la seva comunitat.

De qui ho hauria de decidir quan un nen o nena és retirat de la seva família? Està clar que ha de ser un equip multidisciplinari, hauria de ser doncs els EAIAS, juntament amb psicòlegs, amb treballadors socials i, finalment, que un jutge o una jutgessa tingui l'última paraula, no?, per retirar la tutela a l'infant de la seva família.

Sempre que s'hagi fet abans una feina doncs això, de prevenció, de suport a les famílies i, evidentment, quan no hi hagi més remei, doncs, llavors, sí que s'hagi de fer una retirada de la tutela, que és una cosa que és prou traumàtica tant per la família, però, sobretot, per l'infant.

En relació a les famílies col·laboradores. És una alternativa o en el cas que no hi hagi famílies d'acollida, un cop els nens i nenes estan en centres, que hi puguin haver també famílies que en el temps de lleure o els caps de setmana, sobretot, o dies festius, que puguin atendre'n aquests nens i nenes, que puguin estar per ells i que puguin estar en una família, encara que sigui de manera puntual, però que puguin passar un temps de lleure de qualitat i també amb criteris educatius i que puguin donar un suport i una feina paral·lela amb l'equip educatiu dels centres.

Que un cop ja estan en els centres, com a mínim, encara que no tinguin una família d'acollida, doncs que puguin haver-hi famílies col·laboradores per estar amb aquests nens i nenes unes hores concretes de la setmana.

Pel que fa a la salut laboral de les educadores i els educadors. Està clar que s'ha de fer una avaluació de riscos psicosocials. És un lloc de feina molt..., que tens molta

responsabilitat, també hi ha moments de tensió, a vegades també alguns educadors i educadores reben agressions, i això no hauria de ser la normalitat en els centres. Per tant, s'hauria també d'analitzar el perquè passa això.

També estaria bé que en els centres hi hagués un suport molt més intens de psicòlegs o..., ja sigui de manera puntual o que formessin part de l'equip, perquè moltes vegades els centres de salut mental infantil i juvenil estan saturats i aquests nens i nenes necessiten un suport psicològic molt intensiu i no reben la resposta adient amb els CSMIJs.

Pel que fa al control amb les prestacions que es donen a les fundacions. Doncs això és que hi hagi els recursos humans i els controls adients, que això des de la DGPPIA...

Fitxer 7

...posin els que creguin necessaris. I tal com es fa un control als centres, que hi hagi les condicions adients perquè el nen i nena es puguin desenvolupar en el centre, doncs també que els diners que reben als centres per a aquests nens doncs es facin servir de manera eficient i per l'objectiu que serveixen, que és perquè aquest infant es pugui desenvolupar correctament.

Sí que és un problema en molts centres els escapoliments constants i que això posa en risc, contínuament, molts infants i, a vegades, portat a l'extrem, porten casos que hem esmentat abans, que és el d'una nena que va acabar rebent una violència sexual.

Això penso que també s'ha de fer una feina molt intensa amb les comunitats educatives, amb les escoles, amb els serveis socials, també amb els cossos policials perquè, primer, per evitar els escapoliments i, un cop es donen, doncs poder fer un control d'aquests nens i nenes que s'escapoleixen i això és minimitzar-ho al màxim.

Sobre la informació que teníem sobre el cas. Nosaltres vam rebre la informació a partir dels mitjans de comunicació, no teníem una informació prèvia.

I una cosa interessant, que és el paper dels ajuntaments. Està clar que s'haurien d'implicar més i donar serveis i tenir en compte els nens que estan tutelats, sobretot

en qüestions com que puguin tenir activitats de lleure i que puguin..., que també es faci un seguiment molt més acurat a les escoles i que puguin tenir una atenció per també evitar l'abandonament escolar i la frustració que això els provoca amb les dificultats que tenen a les escoles.

I, finalment, doncs això, que hi pugui haver un equip multidisciplinari o una atenció d'altres professionals, pensem que sobretot de psicòlegs i psiquiatres, als centres, perquè aquests infants, evidentment, han passat per situacions molt traumàtiques, situacions d'abandonament i necessiten una atenció de qualitat i molt més intensiva.

El president

Moltes gràcies. Tot seguit, en nom del Col·legi d'Oficial de Pedagogia de Catalunya, tenen la paraula les senyores Maribel Mateu Gomà i senyora Pilar Morral Garcia. Quan vostès vulguin.

Pilar Morral Garcia (representant del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, en qualitat d'experta)

Bé, gràcies. Bé, hi ha moltes preguntes, intentarem a veure com podem anar responent.

Amb el nombre de menors als centres. Segurament va molt en correlació també amb els professionals que puguin haver, sempre i quan els centres es puguin també subdividir, però el que és important és que la ràtio professional/nens doncs sigui adequada i la interdisciplinarietat també estigui coberta.

En aquest cas, també en els centres és una atenció integral en tots els aspectes del nen, per la qual cosa també el pedagog té aquesta part més de connexió amb l'escola i d'acompanyament i suport també escolar, entre altres funcions, també de processos d'aprenentatge de cada un, la connexió amb la família i de fer un programa també adequat i adaptat per les característiques individuals de cada infant.

El treball dintre dels centres podria ser amb les famílies també. Hi ha centres que treballen amb les famílies, amb un programa de pares i mares, i això també és ideal també, que dintre del centre es pugui tenir en compte també aquesta vessant.

Des de la DGPPIA s'està col·laborant tots els quatre col·legis per això, aquesta reformulació. Sí que s'està fent molt treball conjunt, és a dir, els quatre col·legis aquí

hi ha una bona entesa i un treball amb moltes ganes de fer coses conjuntes perquè ens complementem i hi ha molta interrelació. No sé si en altres comunitats autònomes això passa, però aquí sí i això és un valor que hem de donar importància.

La prevenció, que és de les coses que ells ja ens havien marcat, la intenció de la DGPPIA passa per una intervenció primerenca, ja des dels serveis socials bàsics i el SIS, i això vol dir reforçar serveis socials bàsics perquè, llavors, és on es detecta i on es pot treballar més de manera inicial o l'atenció universal o l'atenció de risc, que ja es comenci a detectar d'aquesta manera es pot treballar les competències parentals, es pot treballar amb el mateix nen i d'aquí es pot crear grups o derivar als SIS o poder fer una intervenció complerta en competències parentals i també en intervencions i diagnòstic amb els nens també.

Llavors, a partir d'aquí, també és important, això evitaria no només la desinstitucionalització, sinó també evitaria potser derivar casos a l'EAIA, que són els que acaben decidint si un nen està desemparat o no està desemparat, si el risc és lleu, és un risc que es pot treballar amb un compromís socioeducatiu, amb un pla de treball amb les famílies i un seguiment també de l'EAIA conjuntament amb serveis socials, o és un risc molt greu i s'ha de desemparar.

Llavors, quan està desemparat, també ja es treballa per la reunificació familiar. I aquí ja ens basem també en projectes que es treballen des de les universitats, com el GRISIJ, que és un grup de recerca, el qual ja va començar fa anys amb el Departament de Pedagogia de la UB, que ara és el Departament d'Educació, i consisteix a treballar a totes bandes, treballar des de l'EAIA amb els pares, treballar des dels centres amb els nens i passar per diferents fases perquè el nen pugui retornar el més aviat possible de nou a la família, que és, d'alguna manera, on s'ha de rescatar aquestes competències parentals i aquest vincle, però un vincle sa, eh?, un vincle adequat, que no sigui desorganitzat o evitatiu, sinó un vincle que sigui el més saludable possible, el més assertiu possible.

Qui valora que un nen sigui tutelat o no és l'EAIA, bàsicament, o en casos d'urgència derivats dels serveis sanitaris, és un EVAMI. Que l'EVAMI, doncs això, no té un pedagog, però podria tenir-lo, i és una miqueta aquí..., perquè fa la mateixa funció que l'EAIA. L'EAIA també té situacions d'urgència, que ha de fer una valoració en

quinze dies o en tres mesos, en casos de també de de rapidesa. I, en general, les valoracions a l'EIA són de sis mesos en estudi i després, si hi ha una mesura, es passa a seguiments. Per tant, la prevenció és important per prevenir cronificacions.

Dels serveis socials bàsics també dèiem això del SIS, contestant una altra pregunta de més endavant. El SIS és important, són serveis importants perquè són els nous centres oberts. Els centres oberts anteriors només cobrien, bàsicament, a nens de sis a dotze anys, bàsicament. I ara, o sigui, el que representa que és el programa SIS seria de zero a divuit anys del nen. Per la qual cosa hi ha l'etapa de zero a tres, que aquí hi ha un treball molt important amb els pares, hi ha l'etapa de setze a divuit, que hi ha l'etapa també d'inserció laboral o formació prelaboral. Bé, hi ha les diferents etapes per les que passa un nen i que es pot treballar des del SIS, per tant, és molt complet.

Segons el programa de creació del SIS de la Generalitat, estem els quatre professionals. A la pràctica, en alguns sí, però no en tots estem els quatre professionals, i és una mica el que les coses pensem que es fan a mitges.

Llavors, què més? La formació permanent. Sí que és important aquesta formació perquè professionalitza i d'alguna manera també ens fa estar com més segurs també dintre de la nostra feina, no? El Col·legi Professional Oficial de Pedagogs de Catalunya això ho ha vist i està fent acreditacions en diagnòstics pedagògics, en mediació en el conflicte i ara també en pedagogia social, sobretot en EAIAs, perquè d'alguna manera això, eh?, que els professionals que han d'arribar a poder treballar en aquestes situacions tan estressants, no?, que has de valorar si és una situació de desempament o no, que ho has de verbalitzar als pares, que has de treballar amb ells, que has d'esperar que entenguin les mesures, però, abans, has d'intentar també que puguin ells modificar situacions educatives per poder evitar aquestes mesures, doncs la qüestió és que es fa també amb aquesta formació, doncs, bé, ajuda molt a poder-ho treballar metodològicament, també amb metodologia de parentalitat positiva, que també està relacionat el GRISIJ, i amb altres metodologies també pedagògiques, entre altres psicològiques, etcètera, eh?

I aquí és important aquesta formació, però també volem destacar que el professional que treballa amb EAIAs o en equips que han de valorar aquestes situacions o han

de fer seguiment de situacions de desemparament són professionals que han d'estar cuidats també, molt cuidats a tots els nivells, a nivell doncs de condicions laborals, a nivell de cobrir formativament, a nivell de poder expressar també doncs, bé, quines mancances pot haver dintre del seu equip i poder una mica això, tenir la supervisió adequada i també deixar-se cuidar.

Llavors, amb això també hi ha d'haver espais i els col·legis això ho veiem, no? Aquest *burnout*, no?, aquest «queme» de la professió i que cal cuidar des de la formació, la supervisió i des de dintre dels equips de treball, no?

Bé, llavors, passaria a la companya perquè hi ha moltes coses.

Maribel Mateu Gomà (representant del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya, en qualitat d'experta)

Sí, afegir un parell de coses concretes perquè crec que el temps se'ns tira a sobre. Sobretot, quan ens parlaven de mesures concretes, el que pensem és que, tal com hem dit, el que s'han de poder adaptar són les mesures, realment, a les necessitats dels infants i no a l'inrevés.

I això, ara mateix, encara se segueix donant. O sigui, no hi ha, com comentaven els companys, si la proposta és de família aliena i no hi ha, doncs aquell nen acaba passant a un centre, perquè no hi ha família aliena, però aquell nen hauria d'anar a una família aliena. Si ha d'anar a un centre específic i no existeix, doncs es mira que vagi a qualsevol, no?, bé, els que tenim, no?, que es fa una feina molt bona però que potser no és el més adient.

Sí, com comentaven, hi ha grups de germans i no poden estar junts, doncs un anirà a Igualada i l'altre anirà a Manresa, amb la dificultat que això comporta doncs que aquells pares puguin treballar també per una reunificació, per mantenir unes visites.

I, sobretot, com deien, l'avaluació. S'està fent una modificació del sistema de protecció, però no s'està avaluant prèviament. O sigui, l'avaluació porta uns anys, no és ja, però sí que necessitem saber què estem fent bé i què no estem fent bé per poder realment reforçar aquells serveis que siguin necessaris i aquells professionals posar-los on realment sigui necessari. No vol dir que ampliï gent a fer el mateix que estem fent si no tenim les evidències encara que el que estem fent és positiu o

no. Hi ha coses que ja sabem, estem fent-ho de la millor manera possible o el millor que podem, però realment necessitem evidències per saber cap on anem, i això és una cosa que encara ens falta.

I com ens deien, sí que s'han de poder equiparar els professionals amb altres àmbits com salut i en aspectes molt bàsics, com a nivell econòmic, però també en la dignificació dels espais. O sigui, espais que encara no són adients com per atendre les famílies i els nanos amb els que treballem.

I crec que... Coses també en el suport als centres. Suport psicològic, però també un suport pedagògic, perquè hem de tenir en compte que els infants que tenim, les mitjanes en el que és el rendiment acadèmic són més baixes que la població general, amb la qual cosa necessitem reforçar molt també aquesta part de rendiment acadèmic perquè puguin tenir uns futurs millors.

Quan ens demanaven també el control de la DGPPIA, si traiem alguna mancança. És que, realment, del que és la reestructuració de la DGPPIA no tenim encara una..., poder copsar què és la realitat del que està passant perquè s'està gestant, amb la qual cosa ens falta encara tenir aquesta informació.

I per acabar, en els equips FUD, que hem parlat abans, de Famílies d'Urgència i Diagnòstic, bé, són uns equips que es van crear amb base, se suposa, amb unes necessitats de l'equip directiu anterior, i que tampoc des de la pràctica real no sabem ben bé..., deuen respondre a algunes necessitats, però, realment, no hem acabat..., crec que s'hauria d'haver revalorat aquests equips, que no hi ha la figura del pedagog en ells...

Fitxer 8

...però que, bé, aquest, com en algun altre, que no acabem d'entendre perquè es van crear.

I en les prestacions, últim, en les prestacions jo crec que des de molts anys se sap que totes les prestacions es retarden en tot el que són dels infants i les famílies. I el que podem dir, el que ens diuen des del Departament, és que fa falta personal. O

sigui, no sabem si és aquesta la resposta o no, però realment segueixen mantenint-se així.

Merci.

El president

Moltes gràcies. I, finalment, en representació del Col·legi de Treball Social de Catalunya té la paraula la senyora Eva Giralt Padilla. Quan vostè vulgui.

Eva Giralt Padilla (representant del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, en qualitat d'experta)

Molt bé. A veure, faig un compendi de totes les preguntes, que d'algunes sí que m'he apuntat qui l'havia preguntat, d'altres no, em disculpareu, però aniré responent.

A veure, pel que fa al tema polítiques d'embut. Eh que sí que m'has preguntat i que ho aclareixi? Tinc unes dades aquí, i és que em referia a política d'embut quan es construeix..., és a dir, quan arriba..., a veure, a veure si m'explico bé. Si des de serveis socials no s'atén d'una manera preventiva i no es dona aquest servei, arriba un moment que tot allò que arriba que no s'ha tingut prevenció, no?, passa de risc a desemparament, es col·lapsa, no?

Llavors, quin és el tema? El tema aquí seria que tot està relacionat, que no ho podem analitzar des d'un punt de vista nuclear, no? No funciona sola la direcció general..., la DGPPIA ara, no funciona sola, sinó que ha de funcionar estretament amb les administracions locals, no? En aquest cas, per exemple a Barcelona, no?, amb serveis socials de l'Ajuntament de Barcelona o amb qui sigui.

Si són dues administracions diferents que no que no van a la par, que no van en línia, això, com que tenen funcions diferents cadascuna d'elles, fa que col·lapsi en l'últim instant, però l'últim instant vol dir que ja s'ha traspassat la barrera de risc i s'ha passat a desemparament, que és el que no ha de passar.

I amb això m'explico. El que crec que caldria evitar és que el número d'infants..., evitar no, aconseguir, el número d'infants que accedissin o que haguessin d'estar dins del circuit de protecció fos el mínim. I crec que aquesta idea s'està portant al revés per això, perquè des de serveis socials bàsics... Poso un exemple. Serveis socials bàsics estan tensionats, però tensionats al màxim. Crec que algun dia

passaran més coses de les que han passat, però no per res, sinó perquè és que no dona per més, no dona per més el servei.

Un exemple és, deu minuts per atendre una persona és suficient temps per atendre a una persona que té una sèrie de necessitats bàsiques que no s'estan cobrint? Deu minuts, aquest és el ràtio que ara mateix serveis socials està podent donar, no? I a partir d'aquí, què passa? Doncs que tot allò passa i arriba un moment que la cronificació és evident, amb uns números exageradament significatius.

M'he explicat amb allò de l'embut? Llavors, hauria de ser al revés, hauria de ser que aquells casos en els que realment es justifiqui un desemparament es faci, però no pel fet de no haver acompanyat les persones abans de tot això.

I posaré una frase de la Begoña Román, que és una filòsofa que hauríem de seguir més d'un i més d'una, diu que un bon país és aquell que acompanya els seus ciutadans en la mala sort, i en aquest cas crec que va just, no? Més enllà d'altres, la mala sort de néixer en un lloc on no et tracten bé, on no tenen suficients recursos per acompanyar-te, on hi ha una sèrie de mancances, crec que l'Administració ha deixat de banda això, no? Llavors, si acompanyéssim més, no caldria que traguéssim tant. Bé, això seria una.

L'altra és, parlàvem de ràtios. Les recomanacions europees diuen que ha d'haver un cada tres de dia, un cada quatre de nit, un professional en un centre, per exemple. Ara estem en un cada sis en alguns centres. Estan clares les dades. No ho sé, demanàveu dades, doncs aquestes, per exemple, són un exemple. Però tot això són públiques, vull dir, aquestes dades són completament... I és veritat que hi ha recomanacions europees també molt públiques i molt accessibles, per tant, penso que a vegades només cal mirar cap enfora, no?, i no tant cap a nosaltres.

I us poso exemples, eh? Perquè heu demanat dades i jo havia... De fet, la meva exposició era bastant amb dades, però us en posaré més. Hi ha un estudi de la UOC que diu que a Espanya, això sí, a l'Estat espanyol, però Catalunya està a la par, només el catorze per cent dels infants estan en famílies acollidores, la resta estan en centres, sí? A Anglaterra i Suècia l'acollida ronda el setanta per cent. I a França i Dinamarca, cinquanta-cinc i quaranta-sis per cent. Alguna cosa no s'està fent bé.

Bé, no ho sé, no ho sé, potser soc molt innocent, però seria tan fàcil com mirar cap enfora, què estan fent, copiem, no cal tampoc inventem gaire, anem a copiar allò que s'està fent bé, no? Adaptant-lo al nostre context, per suposat, però estic segura que el context de la infància en risc..., no ho sé, segur que tenim moltes coses en comú, tot i que parlem idiomes diferents, sí?

Després, sí que m'agradaria fer esmena d'unes sigles que s'han utilitzat, que no repetiré, però que deshumanitzen i cosifiquen a les persones, de la mateixa manera que en altres moments es parlava de negres. I sí que m'agradaria posar-ho aquí a sobre, perquè no em puc estar que es parli així de persones i, sobretot, d'infants. I, bé... Crec que ho volia deixar palès.

Més. Hi havia una pregunta sobre si sabíem, coneixíem els col·legis..., però no hi és la diputada, ha marxat. Potser ara... No. Per tant, bé, no sé si caldria, però està clar que si un Col·legi té coneixement de quelcom que posi en perill a un infant dels que estan protegits per l'administració, ho posaríem en coneixement.

Bé és cert que, tenint en compte les dades, no?, hi ha una sèrie de dades, i el coneixement científic sobre aquestes dades sobre els abusos sexuals, i m'explico. Els abusos sexuals en infants a Catalunya, d'acord?, són un de cada cinc. Un de cada cinc nens i nenes a Catalunya serà abusat durant la seva vida i això són dades tal qual, públiques.

Si parlem de discapacitats o de vulnerabilitats, pugem al quaranta-quatre per cent. És a dir, si jo tinc una filla discapacitada amb una discapacitat intel·lectual, per exemple, o un menor desemparat que està en plena..., no?, té moltíssimes capes de vulnerabilitat, té un número molt més elevat que sigui explotat sexualment. Això no ens ha de sorprendre a ningú. El que no podem fer és amagar-ho, el que no podem fer és no fer polítiques pensant en això, no fer estratègies pensant que aquests menors encara tenen més possibilitats de ser abusats. I si no ho posem a sobre de la taula i no tractem les dades com a tal, no tirarem endavant, eh?

I estic segura, eh?, que tothom pensem que això és el que s'hauria de fer, però, bé, no ho sé, hi ha alguna cosa que no acaba de...

I més coses que heu dit, per no deixar-me res. No tinc resposta a per què s'externalitza, que ho preguntava la diputada de Comuns, no? Calia externalitzar?

Segurament, si l'administració fos perfecta, no caldria externalitzar si gestionés els recursos d'una altra manera... No ho sé, eh?, no sé si millor o pitjor, però d'una altra manera i tots els recursos fossin públics, bé, doncs no caldria externalitzar.

Està clar, si s'externalitza és perquè és necessari, és perquè l'administració no dona suficient, no podria complir amb la cartera de serveis que té i, per tant, ha d'externalitzar.

Des del Col·legi no es veu un problema, tot al contrari, no? Bé, són molt bons professionals, el tercer sector és un sector important per a la societat, no?, ha fet molt i ha generat molt coneixement també. Una altra cosa és com es gestiona, no? Aquesta és la qüestió. Jo et dic a tu, em pots fer això? T'encarrego això? Sí, però t'ho encarrego amb els diners dels ciutadans, dels contribuents. Per tant, aquesta gestió i aquesta responsabilitat la segueixo tenint.

No sé si el problema hagués sigut igual, jo per mi sí, entenc que és igual que fos externalitzat o no, sinó que la gestió fos responsable, d'acord?

Ah, i pel que deies també..., que em comentaves el tema del desemparament, qui desempara...? Després també el diputat d'Esquerra parlava... No, no sé si ha sigut ell, eh?, disculpeu-me. Si hauria de ser un procediment judicial? Bé, aquest és l'etern debat. A França, és un procediment judicial el tema del desemparament, no hi ha dades significatives que vagi millor. I jo, personalment, que això no ho he comentat en el Col·legi, espero que no d'això, però penso que tal com està el sistema judicial, no sé si ara seria el millor moment per traslladar un procediment com aquest en el desemparament, perquè crec que l'embut seria encara més estret, no?

Per tant, com que tot és sistèmic i depèn de molts sistemes, abans d'aquest debat, bé, mirem altres països què fan, no?, com ho fan, com prevenen abans de traslladar tot un procediment a un sistema judicial, que no sé si donaria més garanties, jo tinc els meus dubtes, d'acord?

I acabar només parlant del tema drets. S'ha parlat poc aquí de drets humans, i bastant, sense dir-ho, de drets constitucionals, i els infants no entren aquí. Els infants, siguin d'on siguin i l'origen que tinguin, són els nostres infants, no podem treure'ls d'aquí, tot i que no siguin considerats com els adults, que no se'ls consideraria ciutadans. Els infants, mira, en aquest cas puc parlar, no?, en altres

àmbits no..., he de parlar de ciutadans i no ciutadans i d'aquests retalls en drets, cosa que en aquest país no sé si algú té un dubte, però els drets dels infants estan en els drets humans i, per tant, no cabria segons quines qüestions.

I ja està, crec que no em vull deixar més, que no em vull enrotllar, eh?

Gràcies a tots.

El president

Moltes gràcies, senyora Giralt. Moltes gràcies a tots els compareixents, senyor Damas Vidal, senyora Maribel Mateu, senyora Pilar Morral, senyora Eva Giralt, gràcies pel seu temps, per la seva expertesa i la voluntat de portar el seu coneixement i experiència en aquesta comissió avui i aquest matí. Per tant, agrair-los en nom de la comissió doncs la seva presència i les seves aportacions.

Per tant, sense més temes a tractar, aixecaríem la sessió.

La sessió s'aixeca a...

TRANSCRIPCIÓ EN BRUT